

Tekoälyn yleistymisen vaikutukset nuorten työmarkkinoille ja kehitysnäkymät Suomessa

Etlan laajan tulorekisteriaineistoon perustuvan tutkimuksen (Kauhanen ja Rouvinen, 2026b, 2026a) perusteella tekoälylle altistuminen ei ole toistaiseksi heikentänyt nuorten työllistymistä tai palkkakehitystä Suomessa. Välittömään tekoälypaniikkiin ei syyskuuhun 2025 ulottuvan datan valossa ole perusteita, mutta kehitystä on seurattava tarkasti.

Suomen tilannekuva ja kansainväliset varoitussignaalit

Teksti Yhdysvalloissa on havaittu, että varhaisen uravaiheen (22–25 v.) työntekijöiden työllisyys laski tekoälylle altistuneissa ammateissa noin 16 prosenttia vertailuryhmiin nähden ChatGPT:n julkistamisen jälkeen (Brynjolfsson ym., 2025). Suomessa ja verrokkimaa Tanskassa vastaavaa syrjäyttämisaikutusta nuorten osalta ei ole havaittu (Humlum ja Vestergaard, 2025). Korkean ja matalan tekoälyaltistuksen ryhmien työllisyys on kehittynyt Suomessa toistaiseksi samansuuntaisesti.

On kuitenkin tärkeää ymmärtää mekanismit erojen taustalla. Suomen työmarkkinoiden vakaus voi osittain selittyä vahvoilla instituutioilla (kuten työehtosopimusjärjestelmä ja irtisanomissuoja), joiden vuoksi työmarkkinat joustavat nopeiden irtisanomisten sijaan viiveellä, usein uusrekrytointien hidastumisena. Lisäksi on otettava huomioon mahdollinen teknologian adoptioviive: jos suomalaisyritykset ovat Yhdysvaltoja hitaampia tekoälyn hyödyntämisessä, työllisyysvaikutukset realisoituvat meillä myöhemmin, mutta samalla menetämme merkittävän tuottavuushyödyn kansainvälisessä kilpailussa.

Suhdanteiden ja rakennemuutoksen erottaminen

Suomen tilastoissa nuorten varhaisen uravaiheen ryhmien työllisyydessä näkyy lievää laskua. Olemassa olevan aineiston perusteella tämä selittyy tällä hetkellä vahvemmin yleisellä ikäryhmittäisellä työllisyyskehityksellä ja heikentyneellä suhdanteella kuin suoralla tekoälyn syrjäyttämisaikutuksella.

"Kisällivaiheen" katoaminen haastaa osaamisen kehittämisen

Nuorilla on tekoälymurroksessa sekä erityisiä vahvuuksia että ainutlaatuisia haavoittuvuuksia. Vastavalmistuneilla on edellytykset omaksua uusia työkaluja ilman vanhojen työrutiinien painolastia, ja parhaimmillaan tekoäly voi auttaa kokemattomia työntekijöitä kuroma kiinni kokeneempien tuottavuutta.

Toisaalta tekoälyn tuottaman sisällön laadunvarmistus vaatii usein vankkaa substanssiosaamista, mikä suosii kokeneita asiantuntijoita. Jos tekoäly automatisoi asiantuntijatyön rutiinit, joiden avulla nuoret ovat perinteisesti oppineet alan käytännöt kasvaakseen senioreiksi, vaarana on sisääntulotehtävien ja työssäoppimisen "kisällivaiheen" katoaminen.

Pitääkö tilanteeseen reagoida?

Ei ole perusteita hätiköidyille ja defensiivisille politiikkatoimille (kuten teknologian rajoittamiselle), jotka perustuvat oletukseen välittömästä massatyöttömyydestä. Sen sijaan katse on käännettävä osaamisinfrastruktuuriin:

- **Koulutuksen päivittäminen:** Tekoälyn kriittinen arviointi ja ohjaaminen on integroitava läpileikkaavasti toisen asteen ja korkeakoulujen opintoihin.
- **Uudet työssäoppimisen mallit:** Yritysten ja julkisen sektorin on yhdessä luotava uusia mekanismeja nuorten substanssiosaamisen kerryttämiseen tilanteessa, jossa perinteiset avustavat tehtävät automatisoituvat.
- **Nopea täydennyskoulutus:** Jatkuvan oppimisen resurssit on suunnattava työn ohessa suoritettaviin, työnantajien tarpeita palveleviin lyhyisiin muuntokoulutuksiin pitkien, hitaiden tukintojen sijaan.

Johtopäätöksenä: Tilanne vaatii rauhallista mutta valpasta seurantaa. Suomen ei tule jarruttaa tekoälykehitystä varovaisuuden nimissä, vaan varmistaa koulutusjärjestelmän ja työelämän kyky tukea nuorten siirtymistä uudistuvaan asiantuntijatyöhön.

Antti Kauhanen

Tutkimusjohtaja

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA

Lähteet

Brynjolfsson, E., Chandar, B. ja Chen, R. (2025). Canaries in the coal mine? Six facts about the recent employment effects of artificial intelligence. Stanford Digital Economy Lab

Humlum, A. ja Vestergaard, E. (2025). Large language models, small labor market effects. University of Chicago, Becker Friedman Institute for Economics Working Paper (2025-56).

Kauhanen, A. ja Rouvinen, P. (2026a). AI has not impacted the youth labor market in finland. ETLA Working Papers 135

Kauhanen, A. ja Rouvinen, P. (2026b). Tekoäly ei ole vaikuttanut nuorten työmarkkina-asemaan suomessa. ETLA Muistio 173